

FÖRGRIPELSE, f. 3. Angrepp i ord eller gerning på en af lagarna fridlyst eller vördnadsvärd person. — *Syn.* Se *Väld* och *Förolämpning*.

FÖRGRIPLIG, a. 2. Som innefattar, innebär en förgripelse. *F. handling.* *F-t ord.* — *Syn.* Kränkande, Anstötlig, Sårande, Förnärmande, Förolämpande — *Förgriplighet*, f. 3.

FÖRGRUND, förgründ, m. 5. Den del af en taffa, af ett landskap, en scen, som är närmast ögat. Nytt ord, bildadt efter det tyska *Vordergrund*. — *Motsats:* Bakgrund (Fond).

FÖRGRYMMA SIG, förgr'ymma, v. r. 1. (bibl. o. äfv. i skämtsam stil) Blifva ytterst vred, förtörnad. *Herren f-de sig i sin vrede.* — *Syn.* Se *Vredgas*.

FÖRGRÅTEN, förgrå'tänn, a. 2. neutr. — *et.* Som gråtit så mycket, att ögonen ej mer hafva några tårar kvar; förstörd till utseende af gråt.

FÖRGUDA, förgüda, v. a. 1. 1) (om Greker och Romare) Försätta bland gudarnes antal. *Augustus blef f-d af Romarne, Herakles af Hellenerna.* — 2) (fig.) Älska, dyrka någon, som vore det en gud. *Han älskar henne icke, han f-r henne.* — *Syn.* Dyrka, Tillbedja. — *Förgudande*, n. 4. o. *Förgudning*, f. 2.

FÖRGYLLA, förj'ylla, v. a. 2. 1) Med en tunn skifva af guld öfverdraga arbeten af silfver eller oädla metaller. — 2) (hattm.) Giftva sämre hattar ett öfverdrag af bäverhår eller andra fina hår, för att till det yttre göra dem lika kastorhattarna. — 3) (fig.) Giftva vackert sken åt något, som i sig sjelft är klandervärdt; sätta vackert färg på något. *F. upp*, genom yttre putsning giftva vackert utseende åt något gammalt, nött, söndrigt eller fult.

FÖRGYLLANDE, n. 4. Förfarandet, då man förgyller; omständigheten, att något förgylls.

FÖRGYLLARE, m. 3. En, som förgyller, gör yrke af att förgylla. — Brukas äfv. någon gång i fig. mening, skämtvis eller sarkastiskt, och bildar då äfven sammansättningen *Hofförgyllare*.

FÖRGYLLNING, f. 2. 1) Se *Förgyllande*. — 2) Den yta af guld, som blifvit påsat arbeten af silfver eller oädel metall. *Äkta, oäkta f.* — 3) (i plur.) Prydnader, ornament, som blifvit förgyllda. *Ljuskronor och f-ar gifva glans åt ett rum.* — 4) (fig.) Vackert sken, som man gifver en i sig sjelf lastvärd, dålig sak.

FÖRGYLLNINGSKNIF, m. 2. pl. — *knifvar* eller

FÖRGYLLNINGSSPADE, m. 2. pl. — *spadar*. Litet knif- eller spadformigt verktyg, som vid förgyllning begagnas.

FÖRGÅ, förgå, v. n. 3. (böjes som *Gå*) 1) (om tid) Gå till ända, gå förbi. *Den utsatta tiden hade knappt f-t, innan . . .* — *Syn.* Se *Förflyta*. — 2) Upphöra. *Tålmodet höll på att f. mig. Hågen att läsa har alldeles f-tt honom*, han har förlorat all håg att läsa. — *F. sig*, v. r. I ord eller handling tillåta sig något för en annan förnärmande; förolämpa någon, med glömska af den aktning, vördnad, man är honom skyldig. *F. sig af vrede, af öfvervilning emot någon. I hettan kan man lätt f. sig.* — *Syn.* Glömska sig, Fela, Bryta, Förlöpa sig, Förhugga sig, Förplumpa sig, Förgripa sig. — *F-s*, v. d. 1) (om fartyg) Förolyckas. *Skeppet f-gicks med man och gods.* — 2) (om människor) a) Omkomma. *De f-gingos af hunger och elände.* — b) (fig.) Lida ytterligt af någonting. *Det är så hett, att jag f. Gif mig litet vatten; jag f. af först.*

F. i smuts. F. af smärta, af sorg. — *Syn.* Se *Dö.* — *Förgången*, part. pret. Som förgått. Brukas stundom nästan adjektivt med samma betydelse som *Förluten*.

FÖRGÅR, fö'rgår. 1) *f.*, adverbialt uttryck, som betyder: Dagen näst före gårdagen, t. ex.: *Han kom i f.* — *F.* kan äfven ingå i åtskilliga för tillfället bildade sammansättningar, hvilka då alltid antaga bestämd form, t. ex.: *F-skalas*et, *-sspektaklet*, o. s. v.

FÖRGÅRD, fö'rgård, m. 2. 1) Gård framför ingången till en större byggnad. *F-en till Jerusalems tempel.* — 2) (anat.) Litet rum i örat, bakom trumhålan, och dit en liten öppning leder, på hvilken stigbygeln sitter.

FÖRGÄFVES, förjäv'ss, adv. Utan framgång, utan nytta. *F. bemöda sig om något. Arbeta f. Jag har gråtit, jag har bedt, men f.* — *Syn.* Se *Fruktlöst*.

FÖRGÄNGELSE, förjäng'else, f. sing. 1) En lefvande kropps öfvergående till död; organismens upplösning. *Vi äro alla hemfallne till f. F-ns mask gnager på honom.* — *Syn.* Död, Förstörelse, Upplösning, Tillintetgörelse. — 2) En organiserad kropps tillstånd efter dess upplösning genom döden. *I går ännu bland de lefvandes antal, är hon i dag hemfallen åt f-n. Sjunken i f-ns och den eviga hvilans famn.* — *Syn.* Död.

FÖRGÄNGLIG, a. 2. 1) Underkastad förgängelse. *Människan är f.* — *Syn.* Dödlig. — 2) (om ting) Förstörelse underkastad, ovaraktig. *Allting är f-t här i världen.*

FÖRGÄNGLIGHET, f. 3. 1) Egenskapen att vara förgänglig (i begge bem.). *Människans f. Alla lefvande varelsers, alla människoverks f.* — 2) (i kyrklig o. retorisk stil) Denna världen, detta lifvet (såsom varande förgängliga). Brukas så endast i bestämd form. *I f-en hafve vi aldrig att hoppas någon varaktig glädje.*

FÖRGÄTA, förjå'ta, v. a. 3. Ind. pres. sing. *Förgäter*; pl. *Förgäta*. Impf. sing. *Förgat*; pl. *Förgäto*. Imper. sing. *Förgät*; pl. *Förgäten*. Konj. impf. *Förgäte*. Sup. *Förgätit*. Part. akt. *Förgätande*; part. pass. *Förgäten*. (Uti impf. föräldradt.) Glömma (person, hvad som hänt eller hvad man skulle göra, men säges icke väl i fråga om hvad man lärt, i minnet inöfvat). *F. en vän. F-gät mig icke. Jag har alldeles f-åtit den händelsen, huru det gick till. Det f-ter jag aldrig. Jag har f-tit att fråga, huru det står till med Ludvig.* — Ordet, bildadt af det gamla verbet *Gæta*, omtala, erinra, brukas både i tal- och skriftspråket allmänt, dock i det egentliga folkspråket sällan. Jfr. *Glömma*.

FÖRGÄTENHET, f. 3. Se *Glömska* (bem. 4).

FÖRGÄT-MIG-EJ, f. 3. (bot.) Mångårig växt, med små vackra ljusblå blommor, allmän på något fuktiga ångar och gräsvallar. *Myosotis scorpioides*. Kallas äfv. *Aja mej*, *Fiskögon*, *Fans ögon*.

FÖRGÖRA, förjör'a, v. a. 2. (böjes som *Göra*) 1) Genom trollmedel förderfva, göra oduglig, beröfva vettet, förvända. Nyttjas i denna bem. mindre ofta, utom i part. pass. *Förgjord*. — *Syn.* Se *Förtrolla*. — 2) Taga lifvet af någon genom trollmedel, förgift eller hemliga konst. *F. någon med förgift. F. ett foster*, se *Fördrifva* (foster). — *Syn.* Se *Döda*. — 3) (fig.) Bringa på fall, i förderf. — *Syn.* Förderfva, Ruinera, Förstöra. — *F. sig*, v. r. Taga lifvet af sig. — *Förgörande*, n. 4.

FÖRHÅLA, förhåla, v. a. 1. 1) (sjöt.) Medelst